

Lesniki in kmetje: Okrajni odbor SZDL Črnomelj Kočevje in Novo mesto. — Izhaja vsak petek. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 23. — Poštni predal 33. — Telefon uredništva in uprave 157. — Tekoči račun pri Narodni banki v Novem mestu S.A.T.-151. — Letna naročnina 900 din, polletna 550 din, četrtletna 125 din. — Tiska tiskarna »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje in Novo mesto

Bela krajina naj nadaljuje s politično-gospodarsko razgibanostjo

Kot v ostalih okrajih so priprave za volitve, kakor volitve seme, razgibale ljudi tudi v Beli krajini. Na številnih sestankih, zborovanjih in zborih volivcev so se temeljito pogovorili o političnih in gospodarskih vprašanjih doma in po svetu. Na marsikaterem vaškem sestanku, kjer se je razpravljalo o gospodarstvu, so ljudje ostali skupaj tudi po 4 do 5 ur in pretresali vprašanja, ki jih najbolj zanimajo. Delovni ljudje v Beli krajini so tokrat še prav posebno pokazali voljo, da dvignejo svoje zaostalo gospodarstvo. Svojam poslanecem in političnim aktivistom so dali vrsto dobrih predlogov, ki jih bo treba upoštevati.

V Beli krajini so imeli pred volitvami 28 sindikalnih sestankov, 31 zborov volivcev, več množičnih zborovanj v večjih središčih ter nad 150 vaških sestankov. Izjema je bila spet Stara lipa, kjer zbora volivcev ni bilo zaradi premajhne udeležbe. Volitve v zbor proizvajalcev industrijske skupine so bile dobro pripravljene, zato je udeležba tudi bila zelo lepa. Slabše je bilo v kmetijski skupini; volitve v to skupino so ljudje tudi v Beli krajini gledali z ozirom na poslovanje svoje zadruge, zato so bile seveda tudi priprave pomanjkljive (neurejeni spiski volilnih upraviteljev, slaba organizacija predvolilnih sestankov, nezadostno pojasnjevanje pomena zbora proizvajalcev itd.). V Adlešičih in Semicu kjer je poslovanje KZ v redu, je bila tudi udeležba pri volitvah polnoštevilna. V Gradcu in na Vinici, pa tudi drugod, so priprave za volitve v zbor pro-

izvajalcev kmetijske skupine čisto zanemarili, ker se zadržuje morejeto pohvaliti z dobrim poslovanjem, namreč s takim, da bi člani imeli od njih neposredno korist. Marsikje v Beli krajini so smatrali te volitve za zadržane volitve. V okrajni zbor proizvajalcev je bilo izvoljenih 30 odbornikov — 14 industrijske in 16 kmetijske skupine. Izmed odbornikov industrijske skupine so 4 delavci, 3 uslužbenci, 5 upraviteljev, 1 direktor in 1 privatni obrtnik, v kmetijski skupini pa je 11 malih posestnikov, 2 srednja kmeta, dva kmečka delavca in 1 član KDZ. Socialni sestav okrajnega zbora proizvajalcev torej približno ustreza gospodarskemu sestavu Bele krajine.

Na sestankih in zborih volivcev pa so malone povsod veliko razpravljali o dveh trenutno važnih gospodarskih vprašanjih: o davkih in o dovoljenjih za sečno lesa.

Letošnji predpis kmečkega davka je bil nekoliko manjši, kakor lani, vendar gre plačevanje teže od rok. Glavni dohodek belokranjskega kmeta (vino in sadje), iz katerega črpa gotovinska sredstva za poravnava svojih obveznosti in druge izdatke, je namreč letos občutno manjši, kakor druga leta. Belokranjski kmet se je navadno v taki stiski zatekal po denar v svoj gozd, letos je pa to spričo omejitve poseka to veliko težje, če že ne čisto nemogoče, ker je pač treba začeti pravilno gospodariti tudi z gozdom. Kajpak so tu spretno izkoristili razni spekulanti in tiskarji, ki odlagajo izplačilo davkov, češ: dovolite mi pose-

ki les, pa bom plačal, Res so še posamezniki, ki trdovratno skrivajo denar v nogavicah, na splošno pa je v Beli krajini malo denarja, o čemer pričajo podružnica Narodne banke, ki izkazuje za letošnjih enajst mesecev znatno večje izdatke, kakor dohodke. Letošnja odmero davkov, ko so bile popravljene prejšnje številne nepravilnosti, pa belokranjski davčni zavezanci v celoti odobravajo.

Uredbo o negi, varstvu in izkoriščanju gozdov so marsikateri posamezniki razumeli docela napačno. Uredba je namenjena izključno čuvanju in obnovi močno prizadetih gozdov, pa vendar so se pojavile čisto reakcionarne parole, češ: Kdo bo meni branil sekati v lastnem gozdu? Tako varlo lahko širi le popolni nasprotnik naprednega gospodarstva ali stodoletni spekulanti. Saj je res, da uredba v celoti ni bila dovolj prilagojena življenjskim potrebam posameznikov in posameznih vasi, s tem pa še ni rečeno, da ni bila potrebna, in še kako potrebna! Sprva so ponekod res preveč birokratsko reševali prošnje za sečno lesa, oziroma drv za domačo potrebo, sedaj se pa tudi to urejuje. Uredba tudi ne pove dovolj jasno, kaj naj se šteje za strnjene gozd, kaj za košenino in kaj za obrasel pašnik; pomanjkljiva je tudi glede sečne starih dreves, ki bi jih bilo treba posekati prav zaradi obnove gozda. Toda vse to se bo uredilo v skladu z uredbo, v kolikor se še ni.

Ugodne posledice te uredbe so v Beli krajini očitne že sedaj. Včasih so ljudje, zlasti v času obvezne oddaje lesa, sekali tudi za kurjavo najlepša drevesa, sedaj pa so se lotili

prepotrebnega čiščenja košenin, steljnikov in pašnikov, pa tudi gozdov, kjer leži polno odpadkov, uporabnih za kurjavo, ki bi sicer segnili brez haska.

Na predvolilnih sestankih se je pokazalo, da ljudje pravilno razumejo vsak ukrep ljudske oblasti in njene napore za dvig gospodarstva, če jim to kdo dobro pojasni. Zato je treba te stike političnih predstavnikov, članov ljudskih odborov ter ljudskih poslancev z delovnimi ljudmi, ki so se pokazali koristne, krepiti in ohraniti tudi vnaprej, kot stalni način političnega dela. Tako sodelovanje in vzajemnost je jamstvo, da bomo vse napore pri razvijanju in dvigavanju našega gospodarstva premagali.

Občutno znižanje cen živil v Beogradu

Beogradska trgovska podjetja so v zadnjem času znižala cene kavi, rižu, popru, keksom, rozinam, limonam in drugemu blagu. Kavo prodajajo sedaj od 2.200 do 2.400 din kg po kakovosti, limone po 200 din kg, rozine 380 din kg, smokve pa po 150 din kg. Trgovsko podjetje »Crvena zvezda« je znižalo tudi cene popra na 5.000 do 7.000 din kg. Prodajna cena rižu, ki je bila do sedaj 334 din, se sedaj giblje od 200 do 320 din za kg. Trgovsko podjetje »Banjica« je znižalo cene keksom na 340 din na 270 din za kg, žganju od 320 na 260 din liter, slivovki iz 200 na 160 din liter. To podjetje prodaja tudi toaletno milo 70 din ceneje kilogram, kot doslej.

Nekatera podjetja so znižala cene tudi mesu in mesnim izdelkom, tako na primer ceno svinjskemu mesu od 200 na 180 din kg,

145.020 din so prispevali Novomeščani v volilni fond

Za kritje stroškov volilne kampanje je Republiški odbor SZDL izdal posebne bloke, katere so organizacije SZDL razpečevale med člani in volivci. Lahko trdimo, da so delovni ljudje in kolektivi Novega mesta tudi v prispevkih za volilni sklad izpricali svojo veliko politično zavest: na območje mestne občine je bilo zbrano za volilni sklad 145.020 din, ali povprečno 23 din na prebivalca!

STROKOVNE ŠOLE ZA KMETIJSKE PROIZVAJALCE

Kot poroča agencija Jugopres se pripravljajo v Beogradu predpisi za otvoritev šol za strokovno izobraževanje kmetijskih proizvajalcev. Pouk v teh šolah bi trajal tri leta v štirih zimskih mesecih (od 1. septembra do 1. marca). V ostalem času bi študenti delali praktično na terenu.

Obiščite Dolenjski muzej

Pogled v oddelek NOB

Sedaj je čas za splošno izobraževalno delo

V svobodni, po čim večjem napredku in razvoju stremelci domovini, imamo v zimskem času iz leta v leto več raznih izobraževalnih tečajev, tako po vaseh, kot po mestih. Mladi, pa tudi stari obiskujejo take tečaje, da si pridobijo ali pa izpopolnijo znanje iz tega ali onega predmeta ali stroka, ki jih najbolj zanima in je povezano z njihovim vsakdanjim življenjem. Vsakdanja praksa namreč terja od slehernega poznavanje problematike in strokovno obvladanje dela, kakor tega razgibanje življenja od vsakega tudi splošno izobrazbo, če noče običajni nekje v mračnem zakotju. Lahko trdimo, da je pri nas na Dolenjskem po vojni obiskovalo razne tečaje na desetstoteke ljudi vseh starosti in poklicev. Posebno veliko vsakovrstnih tečajev je bilo lanske zimo.

Priprave za letošnje izobraževalne tečaje so v polnem teku. Ponekod, kot na primer v Sentjernej, se je tečaj že pričel. V Zuzemberku se je prijavilo 30 ljudi. Poleg tečajev so dobra oblika ljudskega izobraževanja

NOV RUDNIK BOKSITA V BOSNI

V Boču pri Banja Luki so 1. decembra letos svečano odprli nov rudnik boksita, od koder so že zvečer pripeljali prvih deset kamionov te rude. Novi rudnik je že sklenil pogodbe o izvozu te rude v inozemstvo. Iz boksitove rude pridobivajo aluminij, ki je danes zelo iskana kovina.

NAFTA TUDI V OKOLICI ZAGREBA

Na območju vasi Glavnice pri Zagrebu so odkrili dva bogata sloja nafte v globini 1135 in 1196 metrov. Debelina slojev je 40 m in sta drug poleg drugega. Strokovnjaki menijo, da so to zelo bogati sloji nafte, ki so kompletni in čisti. V teku so priprave za čimprejšnje izkoriščanje teh novih nahajališč nafte.

SPET ZAPLENJENA ITALIJANSKA RIBISKA LADJA

Italijanska obala Jadranskega morja je rečna na ribah, pa še kolikor jih je, jih italijanski ribiči kaj hitro polove, ker je menda ljudi, ki žive od ribolova več kot rib. V vodah našega dela Jadranskega morja pa je veliko več rib, zato italijanski ribiči kaj radi skrivaj smuknejo na lovljenje rib v naše vode, čeprav nimajo zato dovoljenja. Naši patrolni čolni so v zadnjih dveh letih zajeli že več desetih takih ribičkih ladij z italijanskimi ribiči vred. Pred kratkim so spet zalotili 22 italijan. ribičkih ladij, ki so lovile ribe v bližini našega otočja Pelagruža. Deset od teh so zaplenili, ostalim pa se je posrečilo pobegniti. Po navadi se ujeti italijanski ribiči izgovarjajo na veliko bedo, v kateri žive in zaradi katere so prisiljeni, da take rekoč kradajo ribe v naših vodah.

29. novembra so obiskali in obdarovali naše borce na položaju

Delegacija iz Novega mesta, ki je obiskala naše borce na položaju

Ve nekaj dni pred praznikom Dneva republike so novomeški delovni kolektivi in ustanove na pobudo Mestnega odbora SZDL začeli zbirati darila, ki so jih namenili za JLA. Na dan pred 29. novembrom je bilo na Mestnem odboru SZDL že cel kup daril, med njimi 30 komadov žog za nogomet in odbojko, 33 garnitur šaha, 2 mreži za odbojko, garnitura namiznega tenisa. Dalje so kolektivni podarili 20 knjig Vladimira Dedijera »Josip Broz-Tito«, ter 80 raznih drugih knjig. Poleg tega je bilo zbranih tudi mnogo cigare. Skupna vrednost vseh daril, ki so jih zbrali kolektivni Novo mesta je 212.100 dinarjev.

Mestni odbor SZDL Novo mesto se iskreno zahvaljuje naslednjim delovnim kolektivom, ki so tako radevolje in nesebično prispevali darila za branilce naših meja.

Iz Straže: Žaga in Gap.

Iz Novega mesta pa: LIP, »Novoteks«, SGP »Plonir«, Zelenična-promet, sekcija in kulturnica, ELEKTRO podjetje, Tehnična sekcija za vzdrževanje cest, Okrajni LO, »Dolenjski list«, Industrija obutve, Industrija perila, Trg. podjetje »ROG«, Trg. podjetje »Preharna«, Trg. podjetje »Izbira«, Trg. podjetje »Zeleznina«, Splošna bolnišnica, Gradbeno obnovitvena podjetja GOP, Gradbeno podjetje »Krkas«, Tovarna lesnih izdelkov, Mestna kovinarstva, Mestno mizarstvo, Okrajna obrtna zbornica, Ljudski odbor mestne občine, Državni zavarovalni zavod, Narodna banka, Gradbeno podjetje »Trudbenik«, »Kremen«, Tovarna »Keramika«, Kmetijska združba, Gozdno gospodarstvo, sindikat tožilstva, UDV in KPD.

Vsem naštetim prisrčna hvala za dragocena darila. Z njimi smo dokazali resnično ljube-

zen in povezanost našega ljudstva z našo Armijo. 29. novembra jutraj se je v Novem mestu zbralo 23 zastopnikov novomeških delovnih kolektivov, ki so šli na obisk k naši vojski in ji poklonili darila svojih kolektivov. Naši borci, podoficirji in oficirji so bili nadvse presenečeni in veselji, saj niso pričakovali tako bogatih daril z Dolenjske. Delegacija so prisrčno sprejeli in jo pogostili, ob odhodu pa so izročili pozdrave in zahvalo vsem, ki so se jih spomnili na dan 10. obletnice ustanovitve nove Jugoslavije.

Objavljamo v celoti pismo, ki so ga udeleženci našega lista poslali vojakom, obdarovani od delovnih kolektivov Novega mesta:

Položaj, 1. dec. 1953

ZAHVALA

Vsem novomeškim delovnim kolektivom in njihovim zastopnikom, ki so se s lepimi darili in čestitkami spomnili branilcev zapadnih meja naše domovine ob 10. obletnici ustanovitve nove socialistične Jugoslavije, se borci, podoficirji in oficirji enot polkovnika Ratka Perića in podpolkovnika Mile Bajića iskreno zahvaljujemo! Neločljiva povezanost ljudstva s svojo Ljudsko armijo je gradniti temelj naše svobode, ob katerem si bo polomil zobe usakdo, ki bo segel po naši s krjujo prepojeni zemlji.

Vsem, ki so nam čestitali 29. novembra in nam poslali tako dragocena darila, lep in iskren borben pozdrav!

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Borci, podoficirji in oficirji enot polkovnika Ratka Perića in podpolkovnika Mile Bajića

S svojo krvjo rešuješ življenje sočloveku

tako je stalo napisano na številnih lepakih Rdečega križa Slovenije, ki je vabil zdrave ljudi, da dajo nekaj svoje krvi za pomoč tistim, ki tako pomoč najbolj potrebujejo. In res, kaj je bolj plemenitega, kot nuditi pomoč človeku, čigar življenje visi na nitki. Eno najbolj uspešnih sredstev za reševanje človeških življenj, kar jih pozna moderna medicina, je transfuzija (prenos) krvi zdravega človeka na bolnika. Na ta način dnevno rešijo v bolnicah na desetine človeških življenj, ki jim drugače ne bi bilo pomoči. To so razni teži ponesrečenci, matere pri porodih, slabokrvni otroci in drugi.

Po prvem načinu prenosa krvi, ko je šla neposredno iz človeka v človeka, je bilo tovrstno zdravljenje dosti težje. Pozneje so iznašli način za konzerviranje krvi, ki je dober shranjenosti počakala več tednov. Po najnovejšem načinu, kakršnega uporabljamo tudi pri nas, pa se odvzeta kri posuši v takoimenovano krvno plazmo, ki jo lahko hranijo dolgo časa in je tudi prenos v bolnika mnogo bolj enostaven. Ta način je omogočil široko akcijo za zbiranje krvi. Rdeči križ Slovenije se je obrnil na vse zdrave ljudi s prošnjo, naj se prijavijo med krvodajalce in darujejo del svoje krvi za pomoč tistim soljudem, ki so take pomoči najbolj potrebni. Pa ne samo za druge, ki dajo lahko tudi sami za sebe. Nihče ne more jamčiti, da ne bo sam potreboval krvi, saj ne ve, kdaj ga lahko doleti nesreča.

V novomeškem okraju so sindikalne podružnice zbirale prijave za prostovoljno oddajo krvi, veliko pa so pri tem napravili tudi odbori RK in zdravstveno osebje ter odbori SZDL. V Novo mesto je prišla prvega decembra strokovna ekipa RK za odvzem krvi. Ze prvi dan je dalo kri nad 50 darovalcev, drugi in tretji dan pa še veliko več. No, majo je bilo tudi treme, ko so šli prvi v sobo in dali kri, toda ko so prišli ven veselo nasmejani, je zgnil še zadnji nepotrebni strah. Potem je šlo v šalah in smehu hitro naprej. Sicer je bil vsak krvodajalec pred odvzedom temeljito preiskan. Ze zaradi tega temeljitega brezplačnega zdravniškega pregleda je vredno, da se med krvodajalce prijavijo vsakdo, kajti, kdor ni popolnoma zdrav, ga zdravnik k odvzemu krvi ni pustil.

Kako vnamajo kn? Kaj pre-

Republiški poslanci

NAŠIH OKRAJEV Za Republiški zbor OKRAJ NOVO MESTO: Franc Kruse-Cohan, Ada Krivic, Alojz Muren, Franc Pirkovič, Niko Šilih, Viktor Zupančič. OKRAJ ČRNO MELJ: Tone Suštaršič, Martin Žugelj. OKRAJ KOČEVJE: Ivan Maček, Matija Maležič, Janez Pirnat. Za republiški zbor proizvajalcev (industrijska skupina): Stane Smid (za Novo mesto), Milan Simenc (za Črnomelj), Karel Grm (za Kočevje). Kmetijska skupina: Ing. Vilma Pirkovič (za okraj Novo mesto), Feliks Razdriž (za okraj Črnomelj in Kočevje).

Vreme

Za čas od 11. do 17. decembra. Proti koncu tekočega tedna izboljšanje, v prvih dneh naslednjega tedna zopet padavine in ohladitev. Sneg do nižin. Sredi tedna izboljšanje.

Za uspešnejše delo potrebuje okrajno sodišče v Kočevju več strokovnega kadra

Na dvodnevni seji 1. in 2. decembra letos, katero so se udeležili tudi ljudski poslanci kočevskega okraja Matija Maležič, Janez Pintar, Feliks Razdrih in Karel Grm, je okrajni ljudski odbor Kočevje razpravljalo o delu okrajnega sodišča, o evidenci splošnega ljudskega premoženja, o družbenem načrtu za leto 1954 in drugih problemih okraja.

Odborniki so z velikim zanimanjem poslušali poročilo o delu okrajnega sodišča. Delo sodišča se je po priključitvi velikokolične in dobropoljske občine znatno povečalo. Velike težave pa ima zaradi pomanjkanja strokovnega kadra in pretesnih prostorov, kjer sedaj posluje. Zlasti je potrebna primerna sodna razpravna dvorana, saj imajo sedaj trije sodniki na razpolago samo eno dvorano. Pohvalno je, da si kolektiv uslužbencev na sodišču prizadeva dvigniti strokovnost svojih članov s prirejanjem študijskih sestankov.

Strojenje zajetih kož

Marsikje stori med letom konec domači zajec — kunec, ki da okusno meso. Njilovo kožo pa si bo spretna gospodinja sama ustrojila za otroške piščke ali ovratnike ter preproge.

Ko zajca odremo, kožo pripravimo po trebuhu, odrezemo tačke in glavo, notranjo stran krznanca pa potrosimo z mešanico, ki jo naredimo iz dveh žlic galuna v prahu, piščinljim otrobi in dve kolkoli soli. Kožo damo med dve deski in obtežimo. Čez dva dni deski obrnemo tako, da je zunanja stran (z dlakami) zgoraj. Tako obteženo pustimo na miru tri tedne. Mehka, lepo ustrojena kurtčja kožica je s tem gotova.

Popravek

V zadnji številki Dolenjskega lista je bil poziv Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Novem mestu, da se prijavi vsi tisti državljani, ki so bili kdajkoli zaposleni v inozemstvu. Uslužbenec zavoda bo sprejel prijavo tudi na terenu.

Za občine Trebnje, Dobrič, Velika Loka in Veliki Gaber bo sprejel 16. decembra od 8 ure dalje v pisarni občinskega ljudskega odbora v Trebnju, ne v pisarni Zavoda za soc. zavar. v Novem mestu, kot je bilo pomotoma objavljeno.

Savinjski vestnik o Novem mestu

Savinjski vestnik, glasilo celjskega in loštanskega okraja, je v svoji 45. št. prinesel lep in toplo psan članek svojega sodelavca A. S., ki se je bil udeležil proslave občinskega praznika in odkritja spomenikov v Novem mestu. Članek nosi značilni naslov: *Novo mesto — mesto spomenikov NOV in vzorne urbanistike*. Avtor postavlja Celjancem za vzgled prizadevanje mestne občine in mestne Zveze borcev glede ureditve spomeniškega in urbanističnega problema v Novem mestu, nato pa opiše naš spomeniški trg (prinašamo v izveščku):

»Gledalca preseneča predvsem skupina plastičnih spomenikov, ki izvenjajo v skupno harmonično ubranost kiparjeve in arhitektove zamisli. »Suženstvo« (Talec) je upodobljeno v borcu, ki ima na hrbtu zvezani roki in ki je ves potnjen v zemljo; v glavi in njenem vzponu od zemlje navzgor razberek titaniko, skoraj nezlomljivo voljo, da se reši spon. Ta obraz te spominja na klasično upodobitev Dolinarjevega »Matije Gubca«. Vsa nabeslost telesnega mišljenja daje slutiti, kako strahanski boj borcev — simbolni predstavnik ljudstva, da ne podleže nečloveški fašistični zveri. Če je v tej skulpturi še nejasna končna odločitev boja potepnega človeškega dostojanstva, je v soki »Sužode«, ki jo je kipar ponazoril z borcem, ki je do pasu gol in na prvi pogled čudovit akt atleta. Mladi borec je v poletu naprej in navzgor, čeprav z obema nogama stoji na podlagi. Impresija umetnine je tako živa, da sugerira gledalcu v podzavesti misel, ta hip se bo pognal od talne plošče ter zadajral nekam v daljine višine. Njegova prožna stoina in roki, dvignjeni v višino kot letalska krila, vse to usmerja notranji motor, ki eksplozivno bruhne bistvo človeka v sprolčen objem svobode. Njegov mladosten obraz je ožarjen od notranje energije in čudovite volje do življenjske radosti, a tudi žrtev, ki jih terja svoboda. Kipu »Sužode« ob desni pa je arhitekter odmeril plemenit, enostaven prostor — arkado štirih polkrožnih odrtin na stebrih. V dveh od teh je pomeje heroja Staneza Ravnana in Borisa Kidriča. Na arkadni steni v celotni smeri so vklesana imena talcev in herojev, ki jih je dalo imenovano mesto

kov, ki jih imajo kar dvakrat tedensko. Poleg tega priraja jo še delovne sestanke. Več skrbi pa bo treba posvetiti usposabljanju sodnikov-poročnikov.

Iz poročila je razvidno, da kazniva dejanja na škodo splošnega ljudskega premoženja polagoma upadajo, medtem ko se opaža porast kaznivih dejanj zoper čast in dobro ime. Te vrste pravnih zavzemanj skoraj tretjino vseh pravnih sodišču. V porastu so tudi kazniva dejanja, male tatvine ter zoper življenje in telo, slednja največkrat kot posledica pijančenja. To jesen je sodišče obravnavalo in sodilo tudi več primerov prekomernega kopicenja živil. Med drugimi sta bila taka grešnika nekaj urar in njegova žena iz Kočevja. Pri uslužbencu okrajne pošte Jožetu Marinčiču so našli nakopičeno večjo količino masti, 142 kilogramov sladkorja, 12 kg mila, 85 kg medu, 100 kg moke in drugo. Temu so delali družbo na sodišču še nekateri kmetje iz okolice Ortneka, katerim je omogočil nakup večjih količin živil poslovodja KZ Jože Benčina, ki je bil tudi obsojen. Prav tako sta bila za enak prekršek obsojena še poslovodji Ivan Zbačnik iz Velikih lašč in Peter Butaja iz Koprivnika.

Zalostno je tudi dejstvo, da so v porastu kazniva dejanja mladolletnikov. Vzgojne kazni sodišča so neučinkovite, ker pri tem ni pravega sodelovanja skrbstvenih organov. Na predlog sodnika tovariša Poljanca je bilo izvoljenih nekaj poročnikov iz vrst prosvetnih delavcev. V porastu so tudi civilne pravde, kar si je treba tolmačiti z večjim zaupanjem v sodne organe in tudi s kulturno zaostalostjo, saj bi mnogo takih primerov lahko rešili doma brez sodišča.

Na podlagi poročila in razprave sta oba zbora OLO ugotovila, da je sodišče navzile navedenim težkočam uspešno opravljal svojo nalogo, čemur je pripomogla tudi dobra povezava z drugimi organi ljudske oblasti. Odborniki so bili mnenja, da je treba v bodoče posvetiti več pozornosti vzgoji poročnikov ter povzemanju ostajše mere proti kriminalu, zlasti kadar gre za kriminal v škodo splošnega ljudskega premoženja. Hkrati si je treba prizadevati za kulturni dvig in prosvet-

z okoljem. Nemara tihlega gledalca pretrese ta stena, ki je vsa posuta z imeni, kar najbolj. Tu se bodo spominjali svojevrstni sodniki in znanci, a tudi sleherni obiskovalec teh krajev se bo zamislil v nedavno preteklost, ki se nam sicer iz leta v leto že odmika v zgodovino, ki pa bo živa le v toliko, v kolikor je živa v naših srcih.

Z enim samim pogledom je komaj možno zajeti vsu skupino te plastične družine, ki je tako bogata po vsebini, a nič manj tudi odlično rešena naloga kiparja. Vsa dela je ustvaril kipar Savinšek, urbanistično okolje pa arhitekt prof. M. Mušič, katerega pozna celjska javnost vsaj po idejnih načrtih za poslopje Stare profije (Mestni muzej, Studijska knjižnica). Vse okolje te simfonije skulptur NOB je urbanistično rešeno edinstveno, v enkratni plemeniti enostavnosti. Nikjer ne srečaj bahatih reminiscenc iz veleestne arhitektonске roparstvene. Vse dimenzije so prirojene stvarnim razmeram mestnih vedut in cestnišču. Kip »Sužode« je postavljen skoraj v »sprometni vozeli«, le nekaj korakov je oddaljen od njega in s podstavkom na klinasti zarezni trapezovni zelenila dvignjene terase. Tako je sredi življenja, ki polje dnevno v tem predelu mesta. Na desni od »Sužode« je opisana arkada s čudovito obnovljenim staro hišo, ki bo sprejela vsak čas vase novo kulturno ustanovo — študijsko knjižnico Novega mesta. Malo spredaj so »Gorenja ali ljubljanska vrata«, arhitektonski spomenik še izza srednjega veka. V nadstropju tega poslopja je še danes pristna dolenjska gostilna, nezasišano preprosta, a namoč domača. Nič se ne bom čudil, če bo tudi ta lokal obnovljen v starostveni intimnosti, da se bodo tudi tukaj radi shajali še tako prominentni turisti iz domovine in ostalega sveta. Saj ti pogled iz teh prostih oken tako lepo zajema vse del opisanih spomenikov in dnevni vrvež na ulici. Naj še omenim, da je posebnost vhoda v imenovano gostilno gostski klasični kamenit portal, vse skrušen pod bremenom stoletij. Kipar Savinšek, avtor celotne klinarske raslove je s kipom »Sužode« realiziral v največji smeri plastiko NO tematike. Osele se plastike je vreden potovanja v Novo mesto!

ljevanje ljudi v mestu in na podeželju. Skrbstvenim organom pa je bilo naročeno, da se morajo v bodoče bolj prizadevati za pravilno vzgojo in oskrbo ogrožene mladine. To je obenem tudi naloga vodstev podjetij in ustanov ter sindikalnih podružnic, ki bi morali čutiti več neposredne odgovornosti za politični in kulturni dvig tistih svojih članov, ki so podvrženi kaznivim nagajenjem, kot je bilo to konkretno primer pr. okrajnem gradbenem podjetju »Zidar« v Kočevju, o katerem je bilo govora med razpravo.

Okrajni ljudski odbor je naročil tožilstvu in ostalim preiskovalnim organom, da se v okviru zakonskih predpisov še bolj pogloblje v raziskovanje ter pregon vseh takih dejanj, ki so nasprotna socialistični družbi, prav tako pa tudi vse poizkuse ostankov razrednega sovražnika, ki jih je treba v vsakem primeru preganjati in odstranjevati. Odborniki so poudarili, naj se taki primeri, kot je bil primer poštnega uslužbenca Jožeta Marinčiča, ki je bil obtožen navzile velikih zalogi nakopičenih živil samo za 7 kg sladkorja in 40 kg moke, pri tem pa je neupoštevanje njegovega odkritja nasprotstva današnjih družbenih stvarnosti, ne bi več pojavili.

(O drugih aktualnih problemih, ki si jih obravnavali na seji OLO Kočevje, bomo poročali v prihodnji številki.)

Članom in poverjenikom Prešernove družbe

Pričeli smo z razpošiljanjem letošnje zbirke knjig Prešernove družbe. Razpošiljanje bomo predvidoma zaključili do 12. decembra.

Članj prejmejo knjige tam, kjer so knjige plačali; torej samo pri svojem poverjeniku ali v knjigarni, če so se vpisali v članstvo tam. Zaradi premajhnega zanimanja za boljše vezavo, knjig ne bomo vezali.

Poverjeniki! Razdelite knjige, čim jih prejmete!

Člani, ki do 20. decembra ne bi prejeli knjig, naj se zanimajo zanje pri svojih poverjenikih; sporne primere pa javljajte nam.

Tisti, ki se žele vpisati v članstvo in prejeti letošnjo zbirko knjig, lahko lo store pri poverjeniku, ki ima v ta namen nekaj zbirki več, ali v knjigarni ali pa direktno pri nas. V tem slučaju morajo plačati 25 dinarjev za odpremo.

Vse člame vabimo, da se ob prejemu letošnje zbirke vpisejo v članstvo za prihodnje leto. Ob vpsu lahko vsak član plača samo prvi obrok članarine, t. j. 60 dinarjev, nato pa najdalj v 3 mesecih še ostale tri obroke po 80 dinarjev.

Pokažite letošnje knjige ter knjižni program za leto 1955 onim, ki še niso člani in jih pridobite, da se vpisejo v članstvo Prešernove družbe.

Novi poverjeniki naj javljajo svoje naslove, da jim pošljemo potrebne tiskovine in pooblastila.

Prešernova družba

Ulica Toneta Tomšiča 9

Ljubljana

O neugodnem zavarovanju šolske mladine

Komaj so se zopet odprla v novem šolskem letu šolska vrata. Šole so zastopniki Državnega zavarovalnega zavoda pričeli z akcijo, da zavarujejo čim več šolske mladine. Zastopniki so se potrudili po svojih močeh prikazati koristi in ugodnosti nezgodnega zavarovanja, tako šolskim mladim samim. Omeniti je potrebno, da so nekateri naši organi naleteni na nerazumno organiziranih prosvetnih delavcih in pri starših. Se vedno je zakoreninjena med ljudstvom misel, da je današnji za zavarovalni zavod nekaj naslednik bivših izkoriščevalnih - kapitalističnih zavarovalnic, katerih glavni namen ni bil pomagati ljudstvu v nesreči, marveč koristiti sebi in svojemu žepu. Glavni cilj današnjega zavarovalnega zavoda pa je pomagati ljudem ob nezgodah ter povrniti nastalo škodo. Velja pa navedeti: »Vsi za enega, eden za vse.«

Državni zavarovalni zavod goji med drugimi vrstami zavarovanja tudi zavarovanje šolske mladine. Nekaj šolskih uprav je pravilno razumelo smisel in namen nezgodnega zavarovanja šolske mladine. Te šolske uprave so si zadale nalogo, da izpeljejo akcijo zavarovanja stoođtostno. So pa tudi šolske uprave, katerim ni dosti mar, če so njih učenci zavarovani ali ne. Pohvaliti je treba šolskega upravitelja in osnovni šoli v Malem Slatniku; ta je sam prinesel na poslovalnico inkasiran denar ter izjavil, da si je zastavil nalo-

go, da bo na njegovi šoli zavarovanih sto odstotkov šolske mladine. Šole, ki so do danes dosegle 100%, so sledeče: nižja gimnazija Podzemelj, osnovna šola Sela Semberk, nižja gimnazija Mirna, nižja gimnazija Senternej, osnovna šola Jelševce, osnovna šola Čadrcje, kmetijska šola Mala Loka, trg. šola Novo mesto, kmetijska šola Grm, osnovna šola Podgrad, osnovna šola Tribuče, osnovna šola Vavta vas, osnovna šola Toplice-Smarjeta, osnovna šola Bojančič, osnovna šola Gaber, osnovna šola Laze—Stari trg, osnovna šola in gimnazija Stopiče, osnovna šola Drča in nižja gimnazija Mirna peč.

So pa spet šole, ki dajejo skoraj porazno sliko zavarovalnih učencev.

Pouk na šolah traja komaj dobre tri mesece, naša poslovalnica pa je že izplačala škodo od začetka šolskega leta 1953-1954 do danes 111.285 dinarjev, premije do sedaj zavarovanih učencev pa znašajo do danes din 158.400.—, kar pomeni, da je v tem času porabljene premije okrog 70% za odškodnine. V šolskem letu 1952-53 pa so znašale odškodnine v odnosu do premij celo 151%.

Naj navedem le par primerov, ko smo izplačali v tem šolskem letu odškodnine radi trajne invalidnosti.

Učencu III. razreda osnovne šole v Senuptu Bartolju Aleksandru je zbil vol levo oko, priznana mu je 33,3% invalidnosti z odškodnino 33.300 dinarjev.

Zupančič Drago, dijak I. razreda gimnazije v Novem mestu se je ponesrečil pri plezanju na drevo. Dokončna stopnja trajne invalidnosti še ni ugotovljena, izplačana mu je akontacija v znesku 10.000 dinarjev.

Učenec IV. razreda osnovne šole Martin, se je ponesrečil z vžigalnikom od mine ter pri tem izgubil členke prstov na levi roki. Priznana mu je trajna invalidnost v višini 12%, ter izplačana odškodnina 12.000 dinarjev.

Učenka V. razreda osnovne šole Smarjet, toplice Prešeren Marija se je ponesrečila pri delu s slamoreznicco in ima pokvarjene prste na desni roki. Priznana invalidnost znaša 10 odstotkov ter odškodnina 10 tisoč dinarjev.

Učenec III. razreda osnovne šole Stopiče, se je ponesrečil z najdeno ročno bombo ter zadobil poškodbe na levi roki in nogi ter na glavi. Naš zavod mu je izplačal 10.000 dinarjev na ime 10% invalidnosti.

Iz gorjnjih primerov je razvidno kakšne ugodnosti nudi Državni zavarovalni zavod zavarovanim učencem za vplačano premijo din 20 za šolsko leto. Pravilno bi bilo, da bi starši šolskih otrok, kakor tudi otroci predšolske mladine razumeli korist nezgodnega zavarovanja. Resnica je, da so pogoj v tem šolskem letu malo slabši od pogojev v preteklem šolskem letu, to pa smo za učence in dijake, katerih starši so socialno zavarovani ter ti učenci nimajo pravice do povračila stroškov zdravljenja. Stroške zdravljenja povrne tem učencem Zavod za socialno zavarovanje.

Dobre pogoje za svoj razvoj

Izbruhi in okužbe po peronospori so se vrstili drug za drugim. Naš dolenjski vinogradnik je zaradi pozebe gladko obupal, ter lahko čemo, da so bele vrane med njimi, ki so skušali trs obvarovati pred peronosporo s potrebnim rednim škropljenjem. Enkrat do dvakrat je se tu pa tam pokropili, potem pa pustili vinograd svoji usodi, da o rednem obdelovanju sploh ne govorimo. Ko gledamo po naših vinskih gorah gole trse, brez listja, se nam stiska srce, ker vemo, da tudi v prihodnjem letu ne moremo pričakovati zadovoljive letine, ker trs leti ni mogel dožetosti ter si pripraviti potrebne hrane za prihodnje leto.

Kjerkoli so vinogradi že do konca izčrpani, pa naj mislijo na obnovo, trte naj obrežejo »na smrt«, posejejo lucerno, ter zemljo pred ponovnim riganjenjem vsaj tri leta pustijo počivati.

Inž. Lojze Hrček

Mleko v kockah

Francoski iznajdalec Vimourx je pa iznašel novo metodo za konzerviranje mleka. S posebnim postopkom mleko zamrzne, nato pa se lahko odpremlja v večjih ali manjših kockah, dobro zavrtih v neprodušni papir, ki ga čuva pred bacili in pokvarjenjem. Pravijo, da mleko navzile zamrzlosti ne izgubi svežega okusa. Dovolj je tako ledeno kocko mleka dati v posodo in zavreti, oziroma segreti, pa je mleko pripravljeno. Kocke so različne velikosti.

Upoštevalje cestne predpise in uredbo o varstvu cest

Uradni list Ljudske republike Slovenije z dne 28. novembra št. 41 prinaša med drugim Uredbo o varstvu cest. Navajamo nekaj najvažnejših členov te uredbe, ki bi jih moral poznati vsak koristnik cest.

Člen 4. navedene uredbe določa, da sme tvor na cesti znašati po obsegu največ 2,5 m v širino, 3,5 m v višino in največ 22 m v dolžino. Zelo važen je člen 5, ki določa, da morajo tmeti vprezna vozila predpisano širino platišč, in sicer: pri vozilih na štiri kolesa z nosilnostjo do 1000 kg 46 mm, do 1500 kg 60 mm, do 2000 kg 80 mm, do 3500 kg 110 mm, do 5000 kg 180 mm. Vprezna vozila na štiri kolesa s tvorom vred ne smejo biti težja od 12 ton. Pristojni cestni upravni organ sme izjemoma za določene dele javnih cest dovoliti uporabo koles z ožjimi platišči. Vprezna vozila z nosilnostjo nad 5000 kg morajo biti opremljena s pnevmatičnimi polnilnimi gumami.

Ob javnih cestah I. in II. reda se ne smejo postavljati ograje bliže kot tri metre, telegrafski in podobni drogovci in elekrovodi nizke napetosti ne bliže kot 10 metrov, stanovanjske zgradbe, vodil visoke napetosti in podobno ne bliže kot 20 metrov, industrijske in podobne zgradbe pa ne bliže kot 50 metrov od cestne meje. Ob drugih javnih cestah je ta razdalja manjša. Veje obstojnega drevoja ne smejo segati nižje kot 4,5 m nad vzviščenim prepovedano je skladati les opeko in drugi material bliže kot 3 metre od cestne meje.

Za plačilo dtn 20 letne premije so učenci zavarovani za sledeče zavarovalne vsote:

do din 100.000 za trajno invalidnost,

do din 10.000 za nezgodo smrti in

do din 2.000 za povračilo stroškov zdravljenja za učence, katerih starši niso socialno zavarovani.

Za predšolske otroke pa je možno skleniti nezgodno zavarovanje z letno premijo din 50 ali 100. Pri celoletni premiji din 100 so zavarovalne vsote naslednje:

do din 120.000 za trajno invalidnost,

do din 12.000 za nezgodo smrti in

do din 6.000 za povračilo stroškov zdravljenja.

Stari slovenski pregovor pravi: Po toči zvoniti je prepozno, a naš pregovor je: Zavaruj se, preden te doleti nesreča.

Bb

DROBNE VESTI
ZNIZANJE CEN NADALJ-NJIM KOLONIALNIM PROIZVODOM
Kot so časopisi že poročali, se bodo z znižanjem uvoznih količinov znizale cene pri naših kavi, rižu, čaju in popru. Napovedujejo znižanje cen še nadaljnjim kolonialnim proizvodom, ki jih uvažamo, in sicer: pomaranče na 200 din/kg, limone 180 din, suho grozdje 300 din/kg, banane 350 din/kg, dateljnj 300 din/kg, cimret 3000 din/kg, vanilija 20.000 din in žbice 3.500 din/kg. Znižane bodo cene tudi za drugo kolonialno blago. Trgovska podjetja so že začela znizovati cene za te predmete in je pričakovati, da se bodo nove cene uveljavile v kratkem.

JAPONSKA NAM BO DOBAVILA OPREMO ZA TOVARNO VISKOZE

Po pogodbi, ki je bila pred dnevi podpisana v Beogradu, nam bo Japonska dobavila stroje in opremo za novo tovarno viskoze, ki jo že gradimo v Loznici. Vsi stroji in naprave bodo izdelani po načrtih ameriške tvrdke »Osler Kohorn«. Rok za dobavo strojev in naprav je 18 mesecev, tako da bo nova tovarna začela obratovati novembra 1955.

Nova tovarna viskoze v Loznici bo uporabljala kot surovino les domače bukve, oz. bukovo celulozo. Končni proizvod te tovarne bodo umetna vlakna bombažnega in volnenega tipa, umetna svila, celofan in specialno vlakno za proizvodnjo avtomobilskih piščev.

TUDI ALBANIJA PREDLAGA OBNOVITEV DIPLOMATSKIH ODNOSAJEV

Od leta 1950 dalje nismo imeli s sosedom Albanijo diplomatskih odnosov, kateri so bili takrat prekinjeni po krivdi Albanije. Pred dnevi pa je radikaška postaja v Tirani poročala, da je albanska vlada predlagala naši vladi, da bi spet obnovili diplomatske odnose. Ista radikaška postaja je tudi sporočila, da je albanska vlada sprejela predlog italijanske vlade za obnovitev pomorskih zvez med Albanijo in Italijo.

NAPVEDUJEJO HUDO ZIMO IN MNOGO SNEGA

Letošnja izredno topla in suha jesen ni imela povoljnega učinka na razrast ozimnega žita. Ponekod je to preveč odraslo, drugod pa ni vzklilo vsled pomanjkanja vlage v zemlji. Strokovnjaki napovedujejo, da bo lepega vremena kmalu konec (če ga med tem že ni) in da bomo imeli letos hudo zimo z obilico snega.

IZ DONAVE DVIGAJO PO-TOPLJENE LADJE

Med vojno je bilo na našem sektorju Donave potopljeno precejšnje število ladij in vlačilcev. Po osvoboditvi so dvignili iz rečne dna pri Saren gradu in Vukovaru več objektov, sedaj pa dvigajo ladje in vlačilce pri Bučkovicu in Dalji.

Gnojenje zemlje pred 2.000 leti
Ceprav mnogi domnevaajo, da je gnojenje zemlje pridobitev novejših dobe nam zgodovina neovrjuje, do dokazuje, da je človeštvo že pred 200 leti zemljo gnojilo.

Takrat se je človeštvo v nekaterih pokrajinah že tako razmnožilo, da je zemlja samorodno dajala. Tako nam že Homer v svoji Odiseji poroča, kako Odisejev oče gnoji svoje polje s hlevskim gnojem. V stari Grčiji, pred 2500 leti, je kralj Avgias dal po Herkulu očistiti svoj ogromni hlev gnoja, ki se je v njem nakupičil. Tudi stari Rimljani so uporabljali hlevski gnoj za svoje njive ter postavljali oltarje Sterkutusu, ki je ugotovil njegovo učinkovitost za zvišanje poljskih pridelkov. Višje vrste kraljice Semiramis iz Mezopotamije so se pred 3250 leti gnojili s kompostom. Kmeti v Afriki so se že pred 2500 leti posluževali golobjih odpadkov za gnojenje vr-

tov. Rimski zgodovinar Kolumela je v svojih spisih hvalil učinek živalskega gnoja in je že tedaj ugotovil, da je izmed raznih vrst gnoja svinjski najslabši. Hkrati je človek tudi spoznal vrednost nekaterih vrst zemlje kot dobro gnojilo. Najbogatejši pridelke so prinesle poplave rek Evfrata in Tigrisa v Mezopotamiji in Nila v Egiptu. Reko Nil so častili kot boga rodovitnosti, ki s svojimi poplavami prinaša deželi bogate pridelke. Egipčani so tudi ostankе žetve, strnišča uporabljali kot primerno snov za napravo humoznega gnoja v zemlji.

Iz navedenega sledi, da je človeštvo že pred 2000 leti uporabljalo naslednje gnojilo: rečno blato, hlevski gnoj, kompost in podorano žitno strnišče. Posluževali so se pa tudi apnenca, laporja, mavca, kakor je razvidno iz poročil grških in rimskih pisateljev.

IZ NAŠIH KRAJEV

IZPRED SODIŠČA

Vrhpolje pri Šentjerneju

Na pobudo našega zdravnika dr. Julčeta Sajeta je bil pri Kolu na Gor. Vrhpolju lepo obiskar sestanek, čigar osrednja točka je bila ustanovitev pomožnega otroškega vrta, kamor bi dalj starši svoje otroke v poletnih mesecih, da bi lahko mirno opravljali svoja dela na polju. Teh otrok je kar 53. V poletje pridejo otroci iz Dol, in Gor. Vrhpolja, Mihovega in morda še iz Cerovega joga (Kire). Dr. Saje je razložil staršem svoj načrt in pomen te ustanove, ki so od šentjernejskega vrta oddaljeni več kot 4 kilometre. Sklenili so, da bodo naprosili prosvetno oblast za preureditev Boštjanove hiše, samni pa bodo prispevali z materialom, delom in vožnjami. Proslili bodo tudi, naj bi jim preskrbel dobro vzgojiteljico, kateri naj bi pomagalo, po nasvetu tovaršarja Sajeta, kako domače dekle. Ravnatelj Marinčič pa je po-

Gor. Maharovec

30. novembra smo pokopali 13-letnega dijaka III. r. gimnazije Cvetka Metelka iz Gor. Maharovec, ki se je ob padcu iz gospodarske poslopja na spodnji stojčeli voz smrtno onesre-

Dobrova pri Šentjerneju

Preteklo nedeljo se je v il od Radovanovih na Dobrovi veličasten žalni sprevod. Ko poslednji potki so nesli tovaršarja poročnika Franceta Majdiča, ki se je ob izvrševanju službe smrtno onesrečil. Veliko številno vojsništva z oficirji ter ogromna množica ljudstva z zastop-

ŽUŽEMBERK

Splošna kmetijska zadruga si na vse načine prizadeva, da bi čim več kmečke mladine pritegnila v žimsko kmetijsko šolo. Navzile prizadevanju pa se je do sedaj prijavilo le 30 mladincev in mladink. Tako majhno zanimanje za izobrazbo je naravnost sramotno za Žužemberk, posebno pa še za tiste starše, ki nočejo omogočiti mladini, da pride do prepotrebne izobrazbe prav v kmetijstvu. Če se je na primer v Amburosu prijavilo za kmetijsko šolo nad 60 fantov in deklet, bi se jih moralo v Žužemberku najmanj še enkrat toliko. Prav zaradi naše lastne nezainteresiranosti capljamo za vsemi, pri tem pa še jadicujemo o težkem življenju. Razvoj kmetijstva gre z orjaskimi koraki naprej in če se ne bomo pridružili temu razvoju, bomo ostali zadaj in to po lastni krivdi. Se je čas, da se pripravite za šolo. Za vse udeležence bo kmetijska zadruga preskrbela šolske potrebščine brezplačno.

Ze več let smo imeli pri nas zaščitno sestro, ki je bila zelo potrebna ter je tudi svojo naporno službo opravljala vestno in požrtvovalno na vsem področju Suhe krajine. Iz neznanih vzrokov je bila zaščitna sestra pred kratkim prestavljena v Trebnje, kakor da ne bi bila pri nas nujno potrebna.

Cas bi bil, da bi prenehali z zapostavljanjem Suhe krajine tudi v tem pogledu, kajti sedaj smo pri nas brez zaščitne sestre in brez babice. Res je ime Žužemberk zadnje v abecedi, pa zato ni potrebno, da bi bil tudi sicer v vsakem oziru na zadnjem mestu. Mislim, da lahko upravičeno zahtevamo, da se na izpraznjeno mesto takoj nastavi zaščitna sestra.

KRONIKA NESREČ

KRONOVO: 2-letnega Jožeta Turka je stariji brat, usekal s sekuro v prst desne roke.

GOTNA VAS: čevljar Ivan Drenik se je med delom pobil na levo nogo.

GORNJE MRASEVO: pri premikanju hlobov je zmečkal prst leve roke posestnikovega sina Ivanu Bradaču.

STARI TRG PRI TREBNJEM: Krojač Stanko Miklič si je med nakladijem drv zmečkal prst desne roke.

ŠENTJERNEJ: Pri padcu doma si je zlomila levo roko upokojenka Marija Klavčnik.

CRMOŠNICE PRI STOPIČAH: Delavec Ivan Gimpelj je v Kančiči padel s kolesa in si zlomil levo nogo.

ZUZEMBERK: Gospodinja Alojzija Smrke si je pri padcu čez škarpno zidomla desno nogo.

MARTINJA VAS: Posestnikovega sina Mirkota Ovnu je stroj za čiščenje žita poškodoval prst desne roke.

DOL. KRIZ PRI ZBK: Posestnikov sin Stanko Hren je padel s skednja in se pobil na hrbtenico.

GOR. VRHPOLJE: Pri padcu z beke (vrbe) je dobil poškodbe na spodnjem delu telesa Jože Miton.

NOVA GORA PRI DOL. TOPLICA: Pri pripravilju mine je se je v roki razpukil vzglavnik delavcu Jožetu Kušču in mu razmesaril levo roko.

BLEČI VRH PRI TREBNJEM: Posestnikova hčerka Ana Grabnar si je pri padcu na peč zlomila desno roko.

DRGANJA SELA: Zidar Alojzij Zupančič je med delom na cesti prišel pod avto, ki mu je poškodoval levo roko.

PORAVNANA NAROČNINA — POGOJ ZA SO-DELOVANJE V NOVO-LETNEM NAGRADNEM ŽREBANJU!

Šentjernej

29. novembra je bil slovesen sprejem učencev v pionirsko organizacijo. Na odru doma ljudske prosvete so storili zaobljubo, na koncu pa jim je čestitila načelnica odreda »Brata Pirkovič« Medle Vera, dijakinja IV. razreda gimnazije. Lepo slovesnost so zaključili s pionirsko himno.

Igralska družina SKUD Brata Pirkovič pripravlja igrano Draga Ruth. Upamo, da bomo o Izvedbi kmalu poročali, saj je bila na našem odru precej dolgo časa suta.

Po dolgih pripravah in ovirah, katerim je bil glavni vzrok pomanjkanje teledavnice in nezanimanje nekaterih, je začel tudi v Šentjerneju Partizan gbat. Vključili so se tudi mladinci in mladinke gimnazije in številni pionirji. Prostor za teledavnico je dala na razpolago tukajšnja tovarna Telekomunikacije.

V žimsko kmetijsko gospodarsko šolo sta se vpisala med drugimi tudi dva fantka, ki sta odslužila vojaški rok.

ŽENSKO KOLO ZASTONJ

KJE?...

To bo prvi dobitek

novoletnega nagradnega žrebanja

»DOLENJSKEGA LISTA«

Vrhu tega bo še polno drugih lepih dobitek, na primer 3 metre kamnoga za moško obleko ali ženski kostim, 1 par nizkih čevljev, servis za sadje, 50 kg najboljšee bele moke, 2 trajni ondulaciji itd....

V nagradnem žrebanju bo sodeloval VSAK NAŠ REDNI NAROČNIK, ki dobi »Dolenjski list« po pošti na svoj domači naslov, ki ima v redu poravnano vso letošnjo naročnino V ZNESKU 475 DIN, in ko bo do 31. JANUARJA 1954 poravnal CELO-LETNO (480 din) ali vsaj polletno naročnino (240 din).

Pohitite z vplačili, da boste soudeleženi pri žrebanju!

Naši lovci

so bili odlikovani

Lovska zveza LR Slovenije je na svoji seji pred Dnevom republike odlikovala vrsto članov lovskih družin in članov okrajnih lovskih zvez z najvišjim lovskim znakom ZA ZASLUGE. S podporjo novomeške okrajne lovške zveze so bili odlikovani: Adolf Grom, Slavko Bele, dr. Tone Furlan, Jože Hrovat, Tone Somrak, Karol Lenardič, Stane Jarc, Peter Henigman, Martin Gačnik, Stanko Pleskovič in Alojz Počič.

Našim lovcom, ki so bili odlikovani za zasluge za razvoj lovstva, čestita tudi Dolenjski list, želeč jim hrati lovske blagor!

Občni zbor SKUD »Dušan Jereb« v Novem mestu

Osnednje novomeško kulturno prosvetno društvo SKUD »Dušan Jereb« je 3. novembra na svojem običnem zboru polagalo obračun enoletnega dela. To delo sicer ni bilo tako uspešno, vsaj po obsegu, kakor druga leta (raznovrstne notranje in zunanje težave), vendar so Skudovci tudi v minuli sezoni uspešno opravljali svoje poslanstvo, o čemer pričajo kvantitativno tako uspešni kulturni in dramske družine kot so bili Celjski stroje in inspektor na obisku, vzorni koncerti orkestralne sekcije in razni nastopi pevškega zbora.

Občni zbor je vnovič izpričal razgibano in plodno delo, ki ga je SKUD »Dušana Jereba« opravil v Novem mestu na kulturno prosvetnem področju v osemih letih svojega obstoja, pod predsedovanjem tovaršarja Avgusta Javžabnika in Jožeta Zamljana. Prav tako je vnovič odprl »stare rane« problem prostora, kulturne delavnice in podobno. Delo v pogojih, kot jih ima SKUD, je veliko težje, kot se morda zdi komu, ki nima vpogleda za kulise. Toda Skudovci so vztrajni, upamo pa, da bodo po nekateri trenutni stagnaciji (zlasti gledališčniki) z novim vnetjem poprijeli za delo.

Izvoljen je bil nov odbor, društvo pa se je, ustrezno svojem sestavu in delu, preimenovalo v Kulturno društvo »Dušan Jereb«. O programu za novo sezono bomo poročali prihodnje.

CLANOM PREŠERNOVE DRUŽBE

Obveščamo vse naročnike Prešernove družbe, da bodo knjige prispele v najkrajšem času. Člani ustanov in kolektivov na področju Novega mesta bodo knjige prejeli v svojih ustanovah in kolektivih. Posameznikom v Novem mestu bom po možnosti dostavil knjige na dom. Če kdo knjig slučajno ne bi dobil, naj se oglasi pri poverjeniku v popoldanskih urah.

Člani iz Zanje vasi dobe knjige pri tov. Radi Francu, iz Gotne vasi pri Šetina Slavki, iz Prečne v pisarni Opekarne in pri tov. Dovjakovi, iz Straže na LIP pri Springerjevi in pri GAP, iz Dolenjskih Toplic pri tov. Virantovi, iz Mirne pri tov. Zakrajšku Jožetu, iz Bircne vasi pri Sušteršiču Antonu, iz Trebnja in Velike Loke pri tov. Mengaliju — inkasantu radia. Posamezniki iz Irče vasi, Broda, Srebrnič, Potoka in Jurke vasi naj dvignejo knjige osebo. Člani iz Brusnice na pošti Brusnice. Člani iz Bršljina in Cegelnice dvignejo pri tov. Bratoževi, železniška hiša. Vsa člani — naročniki mora pri prevzemu knjig pokazati potrdilo o plačani naročnini — vpisni listek.

Košiče Ivan, Irča vas 25, Drska.

Šentjernej

29. novembra je bil slovesen sprejem učencev v pionirsko organizacijo. Na odru doma ljudske prosvete so storili zaobljubo, na koncu pa jim je čestitila načelnica odreda »Brata Pirkovič« Medle Vera, dijakinja IV. razreda gimnazije. Lepo slovesnost so zaključili s pionirsko himno.

Igralska družina SKUD Brata Pirkovič pripravlja igrano Draga Ruth. Upamo, da bomo o Izvedbi kmalu poročali, saj je bila na našem odru precej dolgo časa suta.

Po dolgih pripravah in ovirah, katerim je bil glavni vzrok pomanjkanje teledavnice in nezanimanje nekaterih, je začel tudi v Šentjerneju Partizan gbat. Vključili so se tudi mladinci in mladinke gimnazije in številni pionirji. Prostor za teledavnico je dala na razpolago tukajšnja tovarna Telekomunikacije.

V žimsko kmetijsko gospodarsko šolo sta se vpisala med drugimi tudi dva fantka, ki sta odslužila vojaški rok.

ŽENSKO KOLO ZASTONJ

KJE?...

To bo prvi dobitek

novoletnega nagradnega žrebanja

»DOLENJSKEGA LISTA«

Vrhu tega bo še polno drugih lepih dobitek, na primer 3 metre kamnoga za moško obleko ali ženski kostim, 1 par nizkih čevljev, servis za sadje, 50 kg najboljšee bele moke, 2 trajni ondulaciji itd....

V nagradnem žrebanju bo sodeloval VSAK NAŠ REDNI NAROČNIK, ki dobi »Dolenjski list« po pošti na svoj domači naslov, ki ima v redu poravnano vso letošnjo naročnino V ZNESKU 475 DIN, in ko bo do 31. JANUARJA 1954 poravnal CELO-LETNO (480 din) ali vsaj polletno naročnino (240 din).

Pohitite z vplačili, da boste soudeleženi pri žrebanju!

Naši lovci

so bili odlikovani

Lovska zveza LR Slovenije je na svoji seji pred Dnevom republike odlikovala vrsto članov lovskih družin in članov okrajnih lovskih zvez z najvišjim lovskim znakom ZA ZASLUGE. S podporjo novomeške okrajne lovške zveze so bili odlikovani: Adolf Grom, Slavko Bele, dr. Tone Furlan, Jože Hrovat, Tone Somrak, Karol Lenardič, Stane Jarc, Peter Henigman, Martin Gačnik, Stanko Pleskovič in Alojz Počič.

Našim lovcom, ki so bili odlikovani za zasluge za razvoj lovstva, čestita tudi Dolenjski list, želeč jim hrati lovske blagor!

Občni zbor SKUD »Dušan Jereb« v Novem mestu

Osnednje novomeško kulturno prosvetno društvo SKUD »Dušan Jereb« je 3. novembra na svojem običnem zboru polagalo obračun enoletnega dela. To delo sicer ni bilo tako uspešno, vsaj po obsegu, kakor druga leta (raznovrstne notranje in zunanje težave), vendar so Skudovci tudi v minuli sezoni uspešno opravljali svoje poslanstvo, o čemer pričajo kvantitativno tako uspešni kulturni in dramske družine kot so bili Celjski stroje in inspektor na obisku, vzorni koncerti orkestralne sekcije in razni nastopi pevškega zbora.

Občni zbor je vnovič izpričal razgibano in plodno delo, ki ga je SKUD »Dušana Jereba« opravil v Novem mestu na kulturno prosvetnem področju v osemih letih svojega obstoja, pod predsedovanjem tovaršarja Avgusta Javžabnika in Jožeta Zamljana. Prav tako je vnovič odprl »stare rane« problem prostora, kulturne delavnice in podobno. Delo v pogojih, kot jih ima SKUD, je veliko težje, kot se morda zdi komu, ki nima vpogleda za kulise. Toda Skudovci so vztrajni, upamo pa, da bodo po nekateri trenutni stagnaciji (zlasti gledališčniki) z novim vnetjem poprijeli za delo.

Izvoljen je bil nov odbor, društvo pa se je, ustrezno svojem sestavu in delu, preimenovalo v Kulturno društvo »Dušan Jereb«. O programu za novo sezono bomo poročali prihodnje.

CLANOM PREŠERNOVE DRUŽBE

Obveščamo vse naročnike Prešernove družbe, da bodo knjige prispele v najkrajšem času. Člani ustanov in kolektivov na področju Novega mesta bodo knjige prejeli v svojih ustanovah in kolektivih. Posameznikom v Novem mestu bom po možnosti dostavil knjige na dom. Če kdo knjig slučajno ne bi dobil, naj se oglasi pri poverjeniku v popoldanskih urah.

Člani iz Zanje vasi dobe knjige pri tov. Radi Francu, iz Gotne vasi pri Šetina Slavki, iz Prečne v pisarni Opekarne in pri tov. Dovjakovi, iz Straže na LIP pri Springerjevi in pri GAP, iz Dolenjskih Toplic pri tov. Virantovi, iz Mirne pri tov. Zakrajšku Jožetu, iz Bircne vasi pri Sušteršiču Antonu, iz Trebnja in Velike Loke pri tov. Mengaliju — inkasantu radia. Posamezniki iz Irče vasi, Broda, Srebrnič, Potoka in Jurke vasi naj dvignejo knjige osebo. Člani iz Brusnice na pošti Brusnice. Člani iz Bršljina in Cegelnice dvignejo pri tov. Bratoževi, železniška hiša. Vsa člani — naročniki mora pri prevzemu knjig pokazati potrdilo o plačani naročnini — vpisni listek.

Košiče Ivan, Irča vas 25, Drska.

»Coprnice« so krive nesreč in zla v Raduljah

Če bi zapisali pripovedko, ki bi imela kaj verjetnosti vsaj v ljudski domišljiji, bi morali začeti takole: »Bilo je pred 350 ali več leti, ko so v tej in tej vasi coprnice zvajdale živini, se vozile ponoči na meji in počele strah in trepet mirnih vernikov...« Ker pa bomo zapisali nekaj besed o podobnem dogodku, ki se je zgodil v dvajsetem stoletju, v dobi socialistične preobrazbe gospodarstva in ljudi, ko je od sežiganja zadnje coprnice poteklo nekaj sto let, moramo začeti drugače.

Od adventa do velike noči mladi gospodinj in številki 18 v Raduljah pri Šmarjeti (kje pa drugje), koki niso prida nosile jajc. (Ne vemo, komu jih nosijo v tem času). Imela je tudi druge težave v gospodarstvu, katerim skupaj z možem nista znala najti pravega vzroka, dokler mlada ni nekoč zasumila: Več, tale in tale je »coprnica«, tam na številki 55 ima svojo domačijo. Ta je kriva vsega, saj je v cerkev ne gre, ker jo je sram... To njeno domnevo je potrdilo že naključje, da je nekega jutra našla krog svoje domačije raztreseno kovoje. Nihče od domačih jo ni raztresel, zato je sum spet takoj padel na sosedo »coprnico«, ki je hotela s koruzo zvdati kokošim, da bi še manj nosile jajca. Z velikim trudom in s svetim srahom v obeh je gospodinja pobrala koruzo in jo vrgla v peč. Sten je bila baje niena čarodajna moč uničena, kajti po prepričanju vaščanov te vasi, samo ogenj lahko »neavtilizira« zločestni coprniki naklep. (Ob neki priliki so v isti vasi žanjice našle na strnišču jajce in gospodar je takoj prinesel kup dražja ter ga zažgal na jacin, in glejte ter strmite, prav takrat je baje prišel mimo tisti coprnik, ki je, seveda iz zločinskih nakleпов nastavil tam jajce, ker ga baje zažiganje njegovega coprnškega objekta hudo boli. Tudi to se je zgodilo v Raduljah letos.)

Pod vplivom trdnega prepričanja (!) je v coprnije verujoča ter od njih »oškodovana« gospodinja iz številke 18, zabrusila v obraz gospodinj in številki 55, da je »coprnica«, ker ji povsod dela škodo. To svoje prepričanje je izrazila že poprej tudi pred svojo

pred senatom okrožnega sodišča v Novem mestu. Napadalec je 23-letni Alojz Kopitar, rojen v Pesjem pri Velenju, po poklicu mizarski pomočnik v Tovarni učil v Crnomlju.

Omenjena dne popoldne je Kopitar sedel kraj ceste Semč—Crešnjevca na samotnem kraju in beli palico. Sam pri sebi je sklenil, da se bo postal prve ženske, ki bo prišla mimo. Ko se je nič hudega sluteča Palmanova pripeljala na kolesu, je skočil pred njo, jo potegnil s kolesa in zahteval, da gre z njim v gozd. Z vsa silo se mu je uprla in po daljšem ruvanju se ji je posrečilo, da se mu je iztrgala in zbežala. Kopitar je planil za njo in jo večkrat udaril s palico po glavi in hrbtu ter ji prizadejal hude poškodbe. Že pred tem ruvanjem jo je bil s pestmi po obrazu in glavi. Vsa krvava in omotična mu je končno le ušla, kolo, torbico in jopico pa pustila na cesti. Napadalec je nato vzel s kolesa njeno torbico z denarjem in jopico ter odšel.

Za to nečloveško dejanje in še tatvino, ki jo je Kopitar zagrešil v škodo svojega sosedalca v stanovanjski stavbi Tovarne učil v Crnomlju, ko mu je ukradel manjšo vsoto denarja, je senat okrožnega sodišča v Novem mestu prisodil Kopitarju 2 leti in 6 mesecev strogega zapor.

MLADA MAŠČEVALKA

Starejša mladoletnica M. Z. iz občine Raka pri Krškem je ukradla svoji sosedji v »dveh obrotih« 8.000 din. Ker je sosedja za to tatvino osumila prav njo in to tudi prijavila organom LM, ki so osumljenko pozvali na zaslišanje, je mlada izprijenka zasnovala nevarno maščevanje. Po večerji je doma vzele vžigalice in sosedji zažgala hlev. Hlev, ki je bil s slamo krit, je pogorel do tal in sosedja ima zaradi tega okrog 450.000 din škode.

Za to maščevalno dejanje je senat okrožnega sodišča v Novem mestu prisodil mladi nevarni graščici 1 leto in 14 dni zapor.

2 LETI IN 6 MESECEV STROGE ZAPORA ZA SUROV NAPAD

O surovem napadu 28. junija popoldne na cesti Semč—Crešnjevca na učiteljski Ivan-ko Palman smo kratko že poročali. Kriminalni organi so napadca kmalu izsledili in za svoje divjaško dejanje se je pred kratkim zagovarjal

POKALNI TURNIR V LJUBLJANI

Preteklo soboto in nedeljo je bil v Ljubljani pokalni turnir v odbojki, katerega se je poleg najboljših ekip iz Maribora in Ljubljane udeležila tudi vrsta članic novomeškega Partizana. V obeh konkurencah in težkih zaporednih tekmah se Novomeščanke niso mogle uveljaviti in so obselele na zadnjem mestu. Ob malo večji pazljivosti bi lahko beležile vsaj dve zmagi, kar bi končali vrtni red bistveno izboljšali. Pokal je osvojila odlična ekipa mariborskega Železničarja, ki je prepričljivo premagala vse nasprotnice.

Atletska ekipa v Crnomlju

Atletska ekipa bo tudi tekmovala v prihodnji sezoni v Slovenski ligi, ojačena z Buncem, Pluški, Žuštem, Simoničem in Kapšom, ki se bodo vrnili od »odreda« takoj, ko bo dokončano igranje s tekaškim.

NOVOMEŠKI ŠPORTNIKI V POCASITEV DNEVA REPUBLIKE

Nogomet — OBOJKA — NAMIZNI TENIS

Nogometna tekma med Garnizijo JLA in Partizanom se je končala z zmago prvih 3:1. Igralci Partizana preživljajo krizo, iz

Dr. Tusolin Rasto

avokrat Crnomelj, dne 17. XI. 1953. Tov. Zunič Peter, posestnik Zunič št. 20.

Ker ste prekosili Zunič Petra iz Zuničev št. 8 travo v njegov del parceli je zaprosil za ocenitev škode potom občine. To škodo sta občinska cenilca Katič Pavle in Zunič Jože ocenila na din 5.—. Cenilcema je moral plačati din 400.— v občinskem uradu pa je v obliko skupaj torej znaša škoda din 905.—

Po naročilu Zunič Petra št. 8 Vas vabimo, da ta znesek din 905.— ter stroške moje pisarne din 115.— plačate v moji pisarni, oziroma nakažete na moj naslov v roku 8 dni najkasneje do 25. novembra t. l. ker bi sicer moral vložiti tožbo.

S. F. — S. N.

Tako torej, pet din je bila ocenjena škoda, niti kilogram sena ni bilo, vendar dovolj, da je Zunič začel pravdo, oziroma povzročil stroške svojemu sosedu, ali kot je sam izjavil, »da mu naškoduje«. Prizadeti Zunič Peter iz številke 20 trdi, da

je hotel on takoj plačati škodo, toda sosed ga je zavrnil, da se ne gre toliko za plačilo škode, pač pa zato, da mu napravi stroške in to je tudi uspel, kot je razvidno iz terjatve.

Značilno pri tej zadevi je to, da se je tožitelj, to je Peter Zunič iz št. 8 poslužil zakonitih predpisov, ko pa je na primer sekal državni gozd in se okorščal z ljudsko imovino, pa ni poznal nobenih zakonitih predpisov, ampak je šel vsem tem lepo za hrbet. On in njemu podobni pač tako pojmujejo in izkoriščajo našo demokracijo v posamez vsem pridobitvam NOB in ljudske revolucije, za katere niso prispevali ničesar, razen, da so se odlikovali v gradnji skrivališč, v katerih so precepeli najtežje in najbolj odločilno zgodovino naših narodov.

Vprašamo se, kdaj bo konec takih načrtnih zadržev in dragega sovraštva ter povzročanja materialne škode sosedu, ali sovaščanu od strani ljudi, ki mislijo, da se je njihov poklic? Ali se res ne bi dala »škoda«, ocenjena na pet din poravnati brez drugih stroškov, brez advokata in brez

(Nadaljevanje na 4. strani)

MALI OGLASI

PRODAM stavbeno parcelo 30x50 ob cesti Novo mesto—Ločna.— Fonduje upravi lista.

PRODAM vinograd, 25 arav in zidnico v Trški gori. Naslov v upravi.

PRODAM vinski sod 1724 litrov, močan, rabljen, 10 din liter, ter železna vrata 112x192 cm — mizirana, močno ključavnice za leto — za 6.000 din. Sušnik — Ljubljana, Zaloška 21.

PRODAM majhno posestvo s hlobo (2,80 ha, vinograd, gozd, njičve) pri železniški postaji Otavce. — Brunskovec Ana, Rožanc 14, P. Crnomelj.

ZAMENJAM šivalni stroj »Singer« — pogrešljiv, malo rabljen, za dobrega konja, starega do 5 let. Stangelj Ivan, Gotna vas 2 pri Novem mestu.

OBVESTILO

Ljudski odbor mestne občine Novo mesto Štev. 2380/1-53

Novo mesto, dne 19. XI. 1953.

Na podlagi 121. člena Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin (Ur. list LRS št. 19-90/52) 7. člena zakona o imenih naselij in označbi trgov, ulic in hiš (Ur. list LRS št. 10-64/48) je Ljudski odbor mestne občine Novo mesto dne 17. novembra 1953 sprejel

sklep

o preimenovanju Trga sv. Katarine v Novem mestu v TRG BORISA KIDRIČA in Ljubljanske ceste v CESTO KOMANDANTA STANETA.

1

V trajno počastitev spomina narodnih herojev Borisa Kidriča in Franca Rozmarna-Staneta se dosedanjemu preurejeni trg sv. Katarine preimenuje v Trg Borisa Kidriča in Ljubljanska cesta do vključno hiš. št. 28 v Cestio komandanta Staneta.

2

Ta sklep se objavi na razglasnih deskah Ljudskega odbora mestne občine in v Dolenjskem listu.

Ta sklep začne veljati z dnem, ko je bil sprejet na seji Ljudskega odbora mestne občine.

Predsednik LOMO: Ivancič Alojz I. r.

Vinko Blatnik:

INVALID

Sence so že ob štirih tipale iz ragovske hoste in se razilvale po cestah.

Lije. Oblaki se pogrezajo vse niže nad strehe. Drobne goste kaplje udarjajo na ulična okna. Na cesti ni človeka.

Lije. Enakomerno brez preštanke. Pod nizkimi oboki mestnega rotovžja sloni Polde, Čaka. Z dežnika še vedno teče. Objubila je — ne omenila je, da bo prišla. Gosta jesenska megla sega pod sukno in stili vse do kože.

Na Rotovžu udari štirikrat in še petkrat. Polde zasliši med sešestom dežja drobne, tihе korake, Pavla...

Iščeta, kam bi sedla. Gosstilske sode so polne, zakajjene. Le v sprednji sedli en sam človek, še mlad, toda izžet, sušičen. V kotu slone berglje.

»Dobro večer!«
»Moker!« Brezrazno strmi predse. Nato srka ostanek žganja in motri Pavlo.

Polde čuti, kako Pavlina roka pod njegovo vzdrhteva. »Pijan je. Kako me prebada s pogledi. Pojdva! Groza me je pred tem človekom.«

Polde čuti, kako Pavlina roka pod njegovo vzdrhteva. »Pijan je. Kako me prebada s pogledi. Pojdva! Groza me je pred tem človekom.«

Zdrzne se in suho zakašlja. Nato reče:

»Prisedita! Prostor je.« Tihou gleda.

Polde ji pomaga iz plašča. Sedeta. Nato pokliče Pepco, natekarico in maroči. Likar in dvakrat dva deci. V prednji sobi hrešči harmonika. V zadnji nekdo kriči, da ne bo plačal. Nima. V srednji so brez besed.

Polde potisne dva deci pred invalida, liker pred Pavlo. »Pijmo! Pozabimo na vse, kar nas boli!«

Invalid vstaja. »Boris!« in iztegne roko. »Polde!« Polde mu jo stisne in se reče:

»Pavla! Pavla mu poda roko in pobleđi.

Pijejo.

Z dvorišča hoče ob priprtih vratih hlad. Poslušajo, kako tožko udarja curek vode s strašnega zleba na trdi beton.

»Jaz ne bom pozabil.« Iznenada približe Boris.

»Človeku bi ne smela ugašati vera v življenje in tudi z vinom bi si ne smel topiti spominov, čeprav ve, da je z vsakim jutrom manj dni, ki jih bo še živel.«

»Pojdva. Polde. Dim mi škodi. Nič kaj dobro mi ni.« Pavla bleđi.

»Koliko mesecev bi rekla, Pavla, da še bom?«

ZA 5 DIN ŠKODE — 1015 DIN STROŠKOV (Nadaljevanje s 3. strani)

sodišča? Doklej bodo take stvari dopuščale naše množične organizacije in končno tudi okrajni, oziroma občinski ljudski odbor, ki bi bil dolžan z vsemi sredstvi zatirati take pojave, te najbolj grde ovire socialističnih odnosov na vasi? Končno mislimo, da tudi pravno zastopstvo v takem konkretnem primeru, ko je očiten izvir pravde čista osebna škodoželjnost, ni čisto v skladu z naporji družbe, da take pojave zmanjša in odpravi. To toliko bolj prav v tem primeru, ko se je baje Peter Žunič iz številke 8 hvallil po vasi, češ, da ima v Črnomlju »dobra strica«, ki mu pomaga v takih zadevah. Prav vsi bi si morali prizadevati, da bi odvračali posameznike od takih, v današnjih družbi vse obsodbe vrednih »podvigov«.

Pavla in Polde strmita brez besed v Borisov sušični izjedeni obraz.

»Niste ja na koncu«, meni tih Polde. »Kako neki poznate Pavlo?« Radoveden je in vznemirjen.

»Podobna ji je, sestri Ivan-ki. Da... Pred leti, ko mi še niso strli zdravja in vzeli naj-

Naša črtica

lepših let. Mislite morda, da se večerina zarja samo za vaju pogreza za roške hribe in rastejo potem sence, dolge, tanke, da so samo vajine te sence. Tudi jaz sem živel vaju-ina leta in iskal skrite večerne sence, ko ji je v jeseni, kakršna je letos, mrzaz zardeval lica in že zgodaj zvečer ščipal v prste. Bila so moja leta, a potem so mi vzeli leta, ki so prišla, najlepša leta, Ivanka pa je vzela zdravega človeka, postala mati štirih otrok in me dolejš kakih štiridesetkrat srečala, toda ni me poznala.«

Boris lovi sapo, skoraj sepeša:

»Pred mano je morda le še ena sama pomlad. Kako rad bi, da bi jih bilo več, štiri, pet... Z Ivaniko sva lomila mačice, komaj razcevele, rumene... ko bi bile vsaj tri. Pravila mi je, da je ni do tiste pomladi še nihče objel in tiste mačice so ji padale iz naročja in tudi jaz se je nisem upal... Dve pomladi bi rad še živel...«

Polde posluša brez diha. Pavli raste v očeh groza pred nečem strašnim, ki nerodno tiplje med štiri zakajene stene. Boris suho kašlja in strastno približa:

»Srečna sta. Nihče vama morda ne bo kradel let, kakor jih bolezen krade meni. Nikdar več ne bodo prestopili

mejo, da bi nam po koščkih trgali zemljo in življenja.« Borisu gore oči v vročinem ognju. Upadel obraz mu rahlo zardeva.

»Štiri mesece sem za želenimi križi premišljeval, kaj sem zagrešil, da mi jemljejo mladost. Štiri vlažne stene, pograd — štiri deske po dolgem, dve počez, podgane. Potem so me odgnali na Reb v peklo. Včasih se je prekičalo nebo in lilo je. Plohe so nas prale in viharji so trgali šotore. Spominjam se poplave, vpijta otrok in ženskega joka. Ležal sem brez moti. Streljal me je mrz in kuhala vročina. Noga mi je gnala. Potem so mi nogo odrezali. Začelo me je bosti v pljučih. Vse odtlej me boče in bodilo me bo, dokler me ne bo vzelo.«

Boris se upira na mizo. Globoko diha.

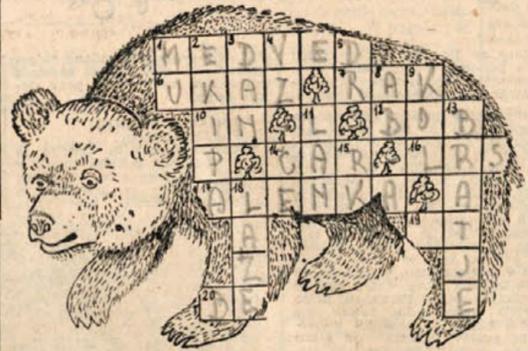
»Morda pa ne bosta srečna. Slepmo se. Pravimo si pravilice o rožah, pomladih, ljubezni, medtem pa segajo po naši zemlji in naših ljudeh. Radi bi spet našo Primorje in radi bi, da bi bil Rab še bolj na gosto posejan z grobovi, kakor je. Premalo jim je gomil. Moje ni še vmes in tudi Tvojo, Polde, bi radi. Zal jim je, da niso strli več življenj in požali več domačij. Pregaziti hočejo našo zemljo, potepati naša polja in mi naj bi jih čakali križem rok. Čakala bi te morda ista usoda, Polde, kakršna je doletela mene. Čez osem let naj bi visel na berglah in Pavla naj bi bila poročena, imela štiri otroke in te štiridesetkrat srečala, ne da bi te poznala. Kaj bi ti potem še pomenile pomladi in rože, pesem in smeh, ljubezen in sreča! Ljudem se le smilš, ne vidijo te, ali pa gredo po prstih mimo, da bi jih ne videl. Celo v žep seže tu pa tam kdo, da bi ti

fantu, ki je po suhem jadrul, Vodnikove uganke in vesele prigode mucka paglavčka Murek. Rešitve nam pošljite do 18. decembra; rešitve morate priložiti kupon.

Za pionirje

Dragi pionirji! V tej številki, ki smo dali za vas križanko. Medvedek ni prav nič hud; kar korajžno se ga lotite. Trem izrečencem za pravilne rešitve bo naš »Medvedek« prinesel tri lepe knjige: O

NAGRADNA KRIŽANKA »MEDVEDEK«

Vodoravno: 1. Žival, ki jo predstavlja naša križanka, 6. zapoved, 7. ima škarje pa ni krojač, 10. kratka besedica, ki veže več besed v stavku, 12. filozof bratranec, 14. nekaj, kar mlade ljudi mika in jih očara, 16. kratica za našo republiko, 17. kralj Matjaž si jo je izvolil za ženo — ime, 19. kratica, kadar hočemo nekoga označiti za starejšega, 20. kako poje ova.

Navpično: 1. kako kriči krava, kadar je lačna, 2. druga beseda za skupino športnih igralcev, 3. na-

sprotno od noči, 4. trindvajseta in štirindvajseta črka abecede, 9. debela in velika palica, 11. industrijska rastlina, iz katere debela levo zapestje. Razume se, da so jo pravočasno rešili. Ali je bil to obup zaradi ločitve ali strah pred »preizkus« mesečne odpravnine — saj je zahtevala samo po pol milijona dinarjev! — kdo več? Peter pa medtem stika po svetu za službo. V Madridu je ni dobil. Kaj naj počne z nekdanjim kraljem? Kaj pa zna? AH naj mu ukažejo: »Veličanstvo, stor-

KUPON ZA NAGRAD NO KRIŽANKO

stianl kaj v roke, morda zaradi vesti, ki grize, češ: tako mlad, istih let sva, pa je že ves ožoten in raznežen, pa ne ve, da bo treba po isti poti, če bodo Lahli še kdaj gazili naše zemljo in nas kakor čredo splešnih ovc seganjali v svoja taborišča. Ne razneženost — odločnost, ne ljubezen — sovražstvo me prepaja ob spominih, ki se dramijo in rastejo nočoj pred mano. Polde, če v meni ne bo moči, javi se, ko bo čas, mlad si, silen, zbij vsakega v prah, kdor bi segal po naši zemlji in hotel raztepi družine in razdržiti srečne mlade ljudi, kot sta vidva. Tolci, dokler še ni prepoved!

Boris bleđi, vstaja, sope, nato pa se v hipu zruši na stol in zdrsi na tla.

»Vode!« Polde mu odpenja srcajo in ga hoče dvigniti na stol. Preko široke dlani mu polzi kri, ki se vliiva Borisu iz ust.

Na vratih se gnetejo ljudje. Harmonika nič več ne hrešči. Nekdo teče po rešilni avto.

Vsi vprek govoriijo. Nato so tihjo. Pred gostilno zakripeljejo zavore. Potem ga odneso in pazijo na obleke, da ne bi bile krvave.

»Sel je z njo vse do postaje. V dež so se vmešale debele snežinke. Stopila sta v senco golih kostanjev. Obema je tesno pri srcu. Z dežnika ne-nehno curka.

»Pavla!«
»Objemi me!«
Sem od Gorjanjeve plha. Oster veter razpletla njene dolge kostanjeve lase. Polde čuti, kako na gosto ji bije srce.

»Nihče nama ne bo jemal ne let, ne ljubezni!«
»Polde!«
S kostanjev pljavajo na zemljo zadnji listi.

Kmalu bodo ledene noči in zgodnji, težki sneg. V snegu bodo razsejane vse od Vardarja do Soče drobne sledi, sledi bergelj. Na pomlad bo vse manj teh drobnih sledi, vse manj bergelj bo drobilo komaj rezavele pojpe in mladno pomladno rastje.

Takrat bodo le rože in sonce in prvo zelenje na Borisovem grobu.

»Kmalu bodo ledene noči in zgodnji, težki sneg. V snegu bodo razsejane vse od Vardarja do Soče drobne sledi, sledi bergelj. Na pomlad bo vse manj teh drobnih sledi, vse manj bergelj bo drobilo komaj rezavele pojpe in mladno pomladno rastje.

Takrat bodo le rože in sonce in prvo zelenje na Borisovem grobu.

»Kmalu bodo ledene noči in zgodnji, težki sneg. V snegu bodo razsejane vse od Vardarja do Soče drobne sledi, sledi bergelj. Na pomlad bo vse manj teh drobnih sledi, vse manj bergelj bo drobilo komaj rezavele pojpe in mladno pomladno rastje.

Takrat bodo le rože in sonce in prvo zelenje na Borisovem grobu.

»Kmalu bodo ledene noči in zgodnji, težki sneg. V snegu bodo razsejane vse od Vardarja do Soče drobne sledi, sledi bergelj. Na pomlad bo vse manj teh drobnih sledi, vse manj bergelj bo drobilo komaj rezavele pojpe in mladno pomladno rastje.

Takrat bodo le rože in sonce in prvo zelenje na Borisovem grobu.

»Kmalu bodo ledene noči in zgodnji, težki sneg. V snegu bodo razsejane vse od Vardarja do Soče drobne sledi, sledi bergelj. Na pomlad bo vse manj teh drobnih sledi, vse manj bergelj bo drobilo komaj rezavele pojpe in mladno pomladno rastje.

Takrat bodo le rože in sonce in prvo zelenje na Borisovem grobu.

»Kmalu bodo ledene noči in zgodnji, težki sneg. V snegu bodo razsejane vse od Vardarja do Soče drobne sledi, sledi bergelj. Na pomlad bo vse manj teh drobnih sledi, vse manj bergelj bo drobilo komaj rezavele pojpe in mladno pomladno rastje.

Takrat bodo le rože in sonce in prvo zelenje na Borisovem grobu.

»Kmalu bodo ledene noči in zgodnji, težki sneg. V snegu bodo razsejane vse od Vardarja do Soče drobne sledi, sledi bergelj. Na pomlad bo vse manj teh drobnih sledi, vse manj bergelj bo drobilo komaj rezavele pojpe in mladno pomladno rastje.

Takrat bodo le rože in sonce in prvo zelenje na Borisovem grobu.

»Kmalu bodo ledene noči in zgodnji, težki sneg. V snegu bodo razsejane vse od Vardarja do Soče drobne sledi, sledi bergelj. Na pomlad bo vse manj teh drobnih sledi, vse manj bergelj bo drobilo komaj rezavele pojpe in mladno pomladno rastje.

Takrat bodo le rože in sonce in prvo zelenje na Borisovem grobu.

»Kmalu bodo ledene noči in zgodnji, težki sneg. V snegu bodo razsejane vse od Vardarja do Soče drobne sledi, sledi bergelj. Na pomlad bo vse manj teh drobnih sledi, vse manj bergelj bo drobilo komaj rezavele pojpe in mladno pomladno rastje.

Takrat bodo le rože in sonce in prvo zelenje na Borisovem grobu.

»Kmalu bodo ledene noči in zgodnji, težki sneg. V snegu bodo razsejane vse od Vardarja do Soče drobne sledi, sledi bergelj. Na pomlad bo vse manj teh drobnih sledi, vse manj bergelj bo drobilo komaj rezavele pojpe in mladno pomladno rastje.

Takrat bodo le rože in sonce in prvo zelenje na Borisovem grobu.

»Kmalu bodo ledene noči in zgodnji, težki sneg. V snegu bodo razsejane vse od Vardarja do Soče drobne sledi, sledi bergelj. Na pomlad bo vse manj teh drobnih sledi, vse manj bergelj bo drobilo komaj rezavele pojpe in mladno pomladno rastje.

Takrat bodo le rože in sonce in prvo zelenje na Borisovem grobu.

»Kmalu bodo ledene noči in zgodnji, težki sneg. V snegu bodo razsejane vse od Vardarja do Soče drobne sledi, sledi bergelj. Na pomlad bo vse manj teh drobnih sledi, vse manj bergelj bo drobilo komaj rezavele pojpe in mladno pomladno rastje.

Takrat bodo le rože in sonce in prvo zelenje na Borisovem grobu.

»Kmalu bodo ledene noči in zgodnji, težki sneg. V snegu bodo razsejane vse od Vardarja do Soče drobne sledi, sledi bergelj. Na pomlad bo vse manj teh drobnih sledi, vse manj bergelj bo drobilo komaj rezavele pojpe in mladno pomladno rastje.

Takrat bodo le rože in sonce in prvo zelenje na Borisovem grobu.

»Kmalu bodo ledene noči in zgodnji, težki sneg. V snegu bodo razsejane vse od Vardarja do Soče drobne sledi, sledi bergelj. Na pomlad bo vse manj teh drobnih sledi, vse manj bergelj bo drobilo komaj rezavele pojpe in mladno pomladno rastje.

NA DIVJE PRAŠIČE

Moji lovski »podvig«, če jih tako lahko imenujem, segajo nazaj v mlada leta, ko sem kot majhen fantič nosil lovski stolček našemu lekarnarju, mu pomagaj držati puško in tudi streljati, ker sam vseh teh opravkov zaradi prevelikega trebuha ni zmožal. Spominjam se še loba ob Muri, ko je padlo 120 zajcev in 32 fazanov in sem v prevelikem lovs- kem navdušenju tekkel za ranjenim zajcem, pa se kar na lepem znašel v ledenozmrzli reki, ki pa vendar ni mogla pregnati mo- jega lovskega navdušenja. Kmalu sem postal ribič, vendar s tem moje lovsko navdušenje ni bilo potlačeno. Lov v gozdu s puško, to je nekaj, lov na divje prašiče pa sploh! Zato me je močno vlekelo v zeleno bratov- ščino.

Pred dvema letoma sem prvič dobil vabilo, da se udeležim lova na divje prašiče, poprej pa sem se še naučil »rokovanja« s puško. Ta prvi lov je bil zelo poučen, ker sem prišel domov ves pre- mražen in moker, a vendar s kilo mrjaščevine in nahrbtniku. Podob- no je bilo tudi pri naslednjih lov- jih. Peto vabilo na lov to jesen me je vsega navdušilo. Celo noč pred lovom nisem spal od prijet- nega razburjenja in komaj sem čakal, da se naredim dan. Toda smola. Naročenega avtomobila ni bilo. Navdušenje se zaradi tega pri večini ni podelilo. Dobili smo voz in med pripovedovanjem naj- bolj neverjetnih lovskih zgodbic in rac nadaljevali pot v lovišče.

Tudi zamuda, s katero smo pri- speli v lovišče, in dež, ki se je vztrajno prlil iz gošč oblačkov, nam ni pregnal volje do lova. Med obudovanjem prelepe je- senke narave in čudovitih barv v gozdu smo malo zašli, vendar smo bili ob 10. uri že vsak na svojem stojišču.

Sledovi ščetinarjev so bili sveži. To mi je vivalo upanje, da morda danes pridemo do strela, morda celo do plena... Ko sem se malo okrepčal s ta »kratkim« in pokadki cigareto, sem se skrbno pripravil z mavzerko v roki na morebitno srečanje. Po daljšem odmoru prvič zaslišim klic gonja- čev. Kar nenadoma pa nekak šum in tekanje živali po mokrem listju. Tesno sem prileplil k deblu drevesa. So že tu! Trije črnuharki mahajo naravnost k

meni. Še danes ne vem, zakaj sem se premaknil. Pok veje pod mo- jimi nogami je zaustavil trojico. Kot pes zalaja prvi največji pro- ti meni. V tem pa se je tudi mu- šica moje puške zaustavila med kor oglje črnimi očmi največjega in prst desne roke se je ukrcvil. Rezek pok je presekal ozračje, kolona se je razbila, velik prašič pa je omahnil v mah. Čeprav mi je srce razbijalo kot veliki bo- ben, sem hitro pripravil puško za drugi strel in užgal za bežečimi. Enega je zaneslo, a jo je odkuril. Pogledam na tleh ležečega, ki se je ravno pripravil, da bo vstal. Nikamor ne pojdeš več, mrcina, sem dejal in mu nameraval po- slati še eno kroglo v glavo. Bil sem pa preveč razburjen in sem mu samo zlomil nogo. Šele tretja krogla je do kraja zapечатila ščetinčvo rokomavharstvo.

Strelci so se oglašali tudi na drugih stojiščih. Nestrpno sem čakal, da je prišel prvi do mene, mi čestital in obenem zataknil zeleno vejico za klobuk, namočeno v merjačevi krvi. Mislim, da sem bil takrat vsaj za 10 cm višji, kot sem v resnici. Plen je bila »poštena« svinja, težka 130 kg. Vtem so prinesli še dva prašiča, težka po 50 kg. Enega je menda kar za špas, kot po navadi, upih- nil starosta lovcjev tov. Martin

med pospravljanjem malice. Pa bi nosili ves plen je bilo pretež- ko, zato smo poslali po voz. Pa glej šmenta, tudi druga skupina je podrla dve svinji. To je bilo ve- selja in pripovedovanja. Hitro so bili pri roki spretni lovci-mesarji in kuharji, in že so začvrčala jetra. Prašiči so bili kmalu iz kože in meso razsekano. V moj nahrbtnik se je preselila zajetna šunka in glava mojega plena. Po delitvi mesa, katerega so bili do- ležni vsi lovci in gonjači po pre- lepem lovskem običaju, ki sem ga tokrat prvič videl, se je začel »zadnji pogon« ob pražanih jet- tricah. Čvček je podnetil veselo razpoloženje, na koncu pa začel »podnašati« celo nogo. Nastopajo- ča noč nas je pognala od prijazne logarske kočje v Padežu na je- senški dež, ki pa smo ga komaj čutili. Starosta Martin je za slovo še intoniral »Lepo mi poje črni kos...« nakar smo se poslovili. Priznam, popito vino, šunka ter kosmata glava v nahrbtniku, vse to mi je krepko oviralo hojo. Na sredo smo dobili voz, ki nas je potegnil skoraj do doma.

Bilo je prelepo doživetje, ki ga nikdar ne bom pozabil. Hvaležen sem lovski družini za vabilo in za res lepe ure, prebite v gozdu v njih prijetni družbi.

Karl Schmutz

med pospravljanjem malice. Pa bi nosili ves plen je bilo pretež- ko, zato smo poslali po voz. Pa glej šmenta, tudi druga skupina je podrla dve svinji. To je bilo ve- selja in pripovedovanja. Hitro so bili pri roki spretni lovci-mesarji in kuharji, in že so začvrčala jetra. Prašiči so bili kmalu iz kože in meso razsekano. V moj nahrtnik se je preselila zajetna šunka in glava mojega plena. Po delitvi mesa, katerega so bili do- ležni vsi lovci in gonjači po pre- lepem lovskem običaju, ki sem ga tokrat prvič videl, se je začel »zadnji pogon« ob pražanih jet- tricah. Čvček je podnetil veselo razpoloženje, na koncu pa začel »podnašati« celo nogo. Nastopajo- ča noč nas je pognala od prijazne logarske kočje v Padežu na je- senški dež, ki pa smo ga komaj čutili. Starosta Martin je za slovo še intoniral »Lepo mi poje črni kos...« nakar smo se poslovili. Priznam, popito vino, šunka ter kosmata glava v nahrtniku, vse to mi je krepko oviralo hojo. Na sredo smo dobili voz, ki nas je potegnil skoraj do doma.

Bilo je prelepo doživetje, ki ga nikdar ne bom pozabil. Hvaležen sem lovski družini za vabilo in za res lepe ure, prebite v gozdu v njih prijetni družbi.

Karl Schmutz

med pospravljanjem malice. Pa bi nosili ves plen je bilo pretež- ko, zato smo poslali po voz. Pa glej šmenta, tudi druga skupina je podrla dve svinji. To je bilo ve- selja in pripovedovanja. Hitro so bili pri roki spretni lovci-mesarji in kuharji, in že so začvrčala jetra. Prašiči so bili kmalu iz kože in meso razsekano. V moj nahrtnik se je preselila zajetna šunka in glava mojega plena. Po delitvi mesa, katerega so bili do- ležni vsi lovci in gonjači po pre- lepem lovskem običaju, ki sem ga tokrat prvič videl, se je začel »zadnji pogon« ob pražanih jet- tricah. Čvček je podnetil veselo razpoloženje, na koncu pa začel »podnašati« celo nogo. Nastopajo- ča noč nas je pognala od prijazne logarske kočje v Padežu na je- senški dež, ki pa smo ga komaj čutili. Starosta Martin je za slovo še intoniral »Lepo mi poje črni kos...« nakar smo se poslovili. Priznam, popito vino, šunka ter kosmata glava v nahrtniku, vse to mi je krepko oviralo hojo. Na sredo smo dobili voz, ki nas je potegnil skoraj do doma.

Bilo je prelepo doživetje, ki ga nikdar ne bom pozabil. Hvaležen sem lovski družini za vabilo in za res lepe ure, prebite v gozdu v njih prijetni družbi.

Karl Schmutz

med pospravljanjem malice. Pa bi nosili ves plen je bilo pretež- ko, zato smo poslali po voz. Pa glej šmenta, tudi druga skupina je podrla dve svinji. To je bilo ve- selja in pripovedovanja. Hitro so bili pri roki spretni lovci-mesarji in kuharji, in že so začvrčala jetra. Prašiči so bili kmalu iz kože in meso razsekano. V moj nahrtnik se je preselila zajetna šunka in glava mojega plena. Po delitvi mesa, katerega so bili do- ležni vsi lovci in gonjači po pre- lepem lovskem običaju, ki sem ga tokrat prvič videl, se je začel »zadnji pogon« ob pražanih jet- tricah. Čvček je podnetil veselo razpoloženje, na koncu pa začel »podnašati« celo nogo. Nastopajo- ča noč nas je pognala od prijazne logarske kočje v Padežu na je- senški dež, ki pa smo ga komaj čutili. Starosta Martin je za slovo še intoniral »Lepo mi poje črni kos...« nakar smo se poslovili. Priznam, popito vino, šunka ter kosmata glava v nahrtniku, vse to mi je krepko oviralo hojo. Na sredo smo dobili voz, ki nas je potegnil skoraj do doma.

Bilo je prelepo doživetje, ki ga nikdar ne bom pozabil. Hvaležen sem lovski družini za vabilo in za res lepe ure, prebite v gozdu v njih prijetni družbi.

Karl Schmutz

med pospravljanjem malice. Pa bi nosili ves plen je bilo pretež- ko, zato smo poslali po voz. Pa glej šmenta, tudi druga skupina je podrla dve svinji. To je bilo ve- selja in pripovedovanja. Hitro so bili pri roki spretni lovci-mesarji in kuharji, in že so začvrčala jetra. Prašiči so bili kmalu iz kože in meso razsekano. V moj nahrtnik se je preselila zajetna šunka in glava mojega plena. Po delitvi mesa, katerega so bili do- ležni vsi lovci in gonjači po pre- lepem lovskem običaju, ki sem ga tokrat prvič videl, se je začel »zadnji pogon« ob pražanih jet- tricah. Čvček je podnetil veselo razpoloženje, na koncu pa začel »podnašati« celo nogo. Nastopajo- ča noč nas je pognala od prijazne logarske kočje v Padežu na je- senški dež, ki pa smo ga komaj čutili. Starosta Martin je za slovo še intoniral »Lepo mi poje črni kos...« nakar smo se poslovili. Priznam, popito vino, šunka ter kosmata glava v nahrtniku, vse to mi je krepko oviralo hojo. Na sredo smo dobili voz, ki nas je potegnil skoraj do doma.

Nasveti

Da vijaki ne zarjave, jih pred uporabo pomočimo v mešanico grafitu in loja. Ko jih bomo od- vil, ne bo nevarnosti, da bi se polomili ali pa sploh ne dali odvit.

Kožube očistimo z vročim belim peskom. Zelo droben bel pesek zagrejemo toliko, da ga še lahko zajamemo v pest. Tako segretega potremo po kosmati strani ko- žuha in rahlo drgnemo z njim po dlakah. Čim se zamaže, ga zame- njamo. Potem kožuh stepemo in skratčamo, — ne smemo pa ga česati z glavnikom. Ker je pesek odvil maščobo in umazanijo, se tako očišeni kožuhi dosti manj ogulijo.

Vlažne srambe ali druge pro- store osušimo, če postavimo vanje odprte nizke in široke posode negašenega žganega apna ali več posod s soljo. Tako sol kot apno vzkavata vlago.

Glavnata peč hiri včasih slab zrak. Da to preprečimo, jo teme- ljito umijemo s kisom.

Milo se pri kopanju otrok kaj rado potopi, zlasti se, ker ga otroci radi lovijo. Da se materam ne bo treba sklanjati in ga iskati v banji, naj ga navežejo na leseno ali celuloidno igračko. Igračko samo potegnemo iz vode in že imajo spet milo.

Pri pranju uporabljamo ter- pentin. Za nekaj kapljic terpentina obeli perilo in lo za lep vonj.

Limone so izdatnejša, če jih pred uporabo segrejemo.

Krompirju, ki se rad razkuha, dodajmo malenkost masti.

Pređale, ki se težko odpirajo, namažimo po robovih in ob str- neh s mehkim milom, če pa je les naper zaradi vlage, robove ostrgajmo s steklenim papirjem.

Če so v preproge zašli molji, jih potrosimo zvečer s kuhinjsko soljo, zjutraj pa skratčimo in iztepmo.

Nahod in katar, ki ni tako mo- čan, da bi morale zaradi njega k zdravniku, preženemo, če du- šimo glavico čebule s sladkorjem. Sok, ki ga tako dobimo, jemljemo vsaki dve uri. Preostalega shrani- mo v zaprtem kozarcu.

Nagnjenost k anginam se bo zmanjšala, če vsak dan grgamo ali raztopimo vodikovega perok- sida ali žajbeljev čaj ali pa spudi- mo mlacno slano vodo. Od spomladi do jeseni pa si grlo utrjujemo, da grgamo hladno vodo.

Ricinovo olje bodo zapri- otroci laže popili, če ga najprej zagrejemo, pa jim ga

vlijemo v toplo sladko vovo.